

ความสำคัญของการอ่านและการใช้ห้องสมุด

ความหมายของการอ่าน

เอคการ์ เดล (Edgar Dale) กล่าวว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการค้นหา ความหมายจากสิ่งพิมพ์ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้อ่าน การอ่านไม่ได้หมายความว่าเฉพาะ การมองผ่านแต่ละประโยค หรือแต่ละย่อหน้าเท่านั้น แต่ผู้อ่านต้องเข้าใจความคิดเรื่องนั้น ๆ ด้วย^๑

พอล ดี ลีดดี (Paul D. Leedy) มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า การอ่านคือ การรวบรวมความคิด และตีความหมายตลอดจนประเมินค่าความคิดเห็นเหล่านั้นที่ปรากฏอยู่ตามหน้า สิ่งพิมพ์แต่ละหน้า^๒

จอร์จ ดี สปาซ และ พอล ซี เบิร์ก (George D. Spache and Paul C. Berg) ให้ความหมายว่า เป็นการผสมผสานระหว่าง ทักษะหลายชนิด เพื่อสร้างความเข้าใจ โดยเป็นไปตามจุดประสงค์ ความต้องการ และวิธีการของผู้อ่าน^๓

^๑Edgar Dale, "Reading and Related Media," in Adult Reading, the Fifty - Fifth Yearbook of the National Society of the Study of Education, Part II. ed. Nelson B. Henry (Chicago: University of Chicago Press, 1956), p. 89.

^๒Paul D. Leedy, Improve Your Reading (New York: McGraw-Hill Book Co. 1956), p 13.

^๓George D. Spache, and Paul C. Berg, The Art of Efficient Reading (New York: Macmillan, 1955), pp. 3-4.

มอร์ติเมอร์ เจ แอดเลอร์ (Mortimer J. Adler) กล่าวว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการตีความหมาย หรือสร้างความเข้าใจจากตัวอักษร หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ช่วยให้ผู้อ่าน เข้าใจมากขึ้น^๑

เบอร์นาร์ด ไอ ชมิทท์ (Bernard I Schmidt) ได้ให้ความหมายของการอ่าน อย่างหนึ่งว่า เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยาก ยังไม่มีความหมายที่แน่นอน อาจเรียกได้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างจากการอ่านนำไปสู่ความนึกคิดต่าง ๆ การอ่านของแต่ละบุคคล ย่อมแตกต่างกัน ออกไปตามสภาพร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ในการอ่านข้อความเดียวกัน บุคคลสองคนจะ มีความคิดไม่เหมือนกัน^๒

การอ่านจึงเป็นการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษร หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นแนว ความคิด และประเมินความคิดเห็นเหล่านั้น ทำให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้อ่าน^๓ การอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปตามสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ภูมิหลัง และความสนใจที่ แต่ละคนมีอยู่

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ โดยเฉพาะในสมัยปัจจุบัน วิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพื่อติดตาม

^๑Mortimer J. Adler, How to Read a Book (New York: Simon and Schester, 1959), p. 27.

^๒Bernard I. Schmidt, Robert Cosgrove and George B. Schick, Developing Reading Proficiency (Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publishing, 1971), p. 1.

^๓Alexander Scharbach Critical Reading and Writing (New York: McGraw-Hill Book Co., 1965), p. 256.

และปรับปรุงตัวให้ทันสมัยอยู่เสมอ^๑ การเรียนรู้ของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความสามารถในการตีความ
 หมายสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องมากที่สุด^๒ การอ่านจะมีความสำคัญต่อบุคคลเพียงใดขึ้นอยู่กับ
 ความเข้าใจถึงสิ่งที่อ่านของผู้นั้น ในการศึกษาาระดับอุดมศึกษา การอ่านนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ
 อย่างยิ่ง นักศึกษาจะต้องค้นคว้าวิชาความรู้จากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นประจำ ทั้งนี้สามารถ
 เลือกได้ตามความต้องการและสามารถอ่านซ้ำให้เข้าใจได้ ดังนั้น ความสำเร็จทางการศึกษา
 มักจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ซึ่งรวมถึงขอบเขตและลักษณะการอ่านด้วย^๓ ความ
 สามารถในการอ่านของนักศึกษาจะส่งเสริมประสิทธิภาพในการเขียนและการพูดต่อมา การ
 ศึกษาไม่ได้สิ้นสุดอยู่แต่การจบจากสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่มีอยู่ตลอดไป การอ่านเป็นวิธีการ
 ศึกษาและพัฒนาตนเองได้ดีที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งดีกว่าวิธีอื่นหลายวิธี เพราะเป็นวิธีการพัฒนาที่
 สามารถทำได้อย่างอิสระโดยไม่เลือกกาลเวลา สถานที่ แม้ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่จะไปซื้อหาหนังสือ
 ก็ยังมีห้องสมุดต่าง ๆ ที่จะไปแสวงหาหนังสืออ่านได้ เพียงแต่มีใจรักการอ่านแล้วความอยากจะ
 ใช้เวลาเพื่อหนังสือก็จะเกิดขึ้นเอง จนรู้สึกว่าเป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งของชีวิตที่จะละเลย
 เสียมิได้

^๑Gertrude Hildreth, Teaching Reading (New York: Henry Holt and Co., 1959), p. 3.

^๒Ruth Strange, Constance M. McCullough, and Arthur E. Traxler, The Improvement of Reading, 4th ed. (New York: McGraw-Hill Book Co., 1967), p. 4.

^๓Paul A. Witty, "Current Role and Effectiveness of Reading among Youth," in Reading in the High School and College, the Forty Seventh Yearbook of the National Society for the Study of Education, Part II, ed. Nelson B. Henry (Chicago: University of Chicago Press, 1948), p. 9.

การอ่านช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ประสบการณ์บางอย่างผู้อ่านไม่อาจจะพบได้ในชีวิตจริง เพราะมีอุปสรรคเรื่องเวลา กำลังเงิน และความสามารถ^๑ การอ่านช่วยให้รู้เรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ในปัจจุบันเหตุการณ์บ้านเมืองกำลังผันแปรไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาความคิดเห็นหลาย ๆ ด้านก่อนการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมาก^๒ การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญญา มีความรู้กว้างขวาง เข้าใจตนเอง มีทัศนคติอันถูกต้อง สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบการณ์จากการอ่าน ทำให้เป็นผู้ที่แคล่วคล่อง เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้รวดเร็ว เมื่อประสบปัญหาก็สามารถนำมาแก้ไข เหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ การอ่านช่วยพัฒนาความเข้าใจอันดีทางสังคม ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ทั้งยังเป็นการแสวงหาความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์เครียด ความวิตกกังวล ช่วยควบคุมสติอารมณ์^๓ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย ความสำคัญของการอ่านอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ ความสำคัญต่อความก้าวหน้าของประเทศชาติ ปัจจัยอย่างหนึ่งในการวัดความเจริญของประเทศชาติคือ จำนวนผู้อ่านหนังสือออก ในประเทศที่กำลังพัฒนา หนังสือและวัสดุสำหรับอ่าน นอกจากจะมีความสำคัญในด้านการศึกษาแล้ว ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ

^๑ Alfred Stefferud, The Wonderful World of Books (Boston: Houghton Mifflin, 1953), p. 34.

^๒ Witty, "Current Role and Effectiveness of Reading among Youth," pp. 1-3.

^๓ เจริญ วัฒนสุขชาติ, "สุขภาพจิตและหนังสือ," วารสารห้องสมุด ๑๐ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๐๙): ๒๖๙-๒๗๓.

^๔ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, "บทบาทของหนังสือและห้องสมุดในการพัฒนาประเทศ บทบรรณาธิการพิเศษ," วารสารห้องสมุด ๑๐ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๐๙): ๒๘๓-๒๘๔.

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

จุดมุ่งหมายของการอ่านมีความสัมพันธ์กับความสำคัญของการอ่านมาก แต่ความสำคัญของการอ่านของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน บุคคลแต่ละคนจะมีความมุ่งหมายในการอ่านเฉพาะของตนเอง และแตกต่างกันไปตามโอกาส วัย เพศ และความสนใจ จุดมุ่งหมายในการอ่านพอจะจำแนกได้ ดังนี้

๑. อ่านเพื่อการศึกษา เป็นการอ่านให้ได้ความรู้เพื่อนำมา เป็นประโยชน์ในการเรียน การสอน และการประกอบอาชีพ หนังสือที่เลือกอ่านเพื่อจุดหมายนี้ ได้แก่ แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ ตำราวิชาการสาขาต่าง ๆ หนังสืออ้างอิง สารคดีต่าง ๆ และวารสารวิชาการ ทั้งนี้ผู้อ่านจะต้องเข้าใจลักษณะของหนังสือและสิ่งพิมพ์แต่ละประเภท รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือตลอดจนวิธีอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์นั้น ๆ เพื่อให้ได้ประโยชน์ตามจุดหมาย^๑

๒. อ่านเพื่อความรอบรู้ หมายถึง การอ่านเพื่อให้เป็นผู้ตามทันเหตุการณ์ความเป็นไปในสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัว ความเป็นไปในสังคมโลก และเพื่อความรอบรู้เท่าทันในเรื่องของชีวิต ตลอดจนทราบถึงประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดแนวความคิดอ่านแก่คน ช่วยพัฒนาความคิด ทำให้เข้าใจปัญหานานาชาติในโลกปัจจุบัน ให้ความรู้ในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข^๒ หนังสือและสิ่งพิมพ์ทุกชนิดสามารถสนองจุดหมายข้อนี้ได้ทั้งสิ้น มากบ้างน้อยบ้าง ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านว่าจะรู้จักกรองเอาประโยชน์จากหนังสือและสิ่งพิมพ์นั้นได้มากน้อยเพียงใด สิ่งพิมพ์ที่จะให้ประโยชน์ตามจุดหมายนี้ได้มาก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร หนังสือสารคดีและบันเทิงคดี ตลอดจนอนุสารและจุลสาร^๓

^๑ รัญจวน อินทรกำแหง, การใช้ห้องสมุด (กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, ๒๕๓๐), หน้า ๖๑.

^๒ รัสสา วงศ์ยังอยู่, "เหตุโลกคนจึงต้องอ่านหนังสือ," วารสารห้องสมุด ๑๐ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๐๙): ๒๘๙-๒๙๕.

^๓ รัญจวน อินทรกำแหง, การใช้ห้องสมุด หน้า ๖๑.

๓. อ่านเพื่อความจรรโลงใจ มีความหมายรวมถึงการอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้ ขึ้นอยู่กับรสนิยมของผู้อ่านแต่ละคน ดังนั้นผู้อ่านย่อมเป็นผู้เลือกหนังสือเอง ผู้อ่านควรอ่านด้วยการพิจารณาประกอบไปด้วย จะช่วยให้ผู้อ่านได้รับรสและแก่นสาร และยังเป็นแนวทางให้เกิดการวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าของหนังสือนั้นไปในตัว ซึ่งเป็นวิธีการที่จะยกระดับมาตรฐานการอ่านของตนเอง^๑

วิธีอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านจะต้องรู้จักเลือกวัสดุการอ่านอย่างฉลาด อ่านอย่างพิถีพิถันระหว่า ที่ความหมายอย่างสมเหตุสมผล แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ รู้จักปรับอัตราเร็วในการอ่าน และเลือกวิธีอ่านให้สอดคล้องกับวัสดุการอ่านชนิดต่าง ๆ และจุดประสงค์แต่ละครั้ง วิธีการอ่านพอจะจำแนกได้ดังนี้

๑. การอ่านแบบกวาดสายตาผ่านไป เป็นวิธีการอ่านที่ผู้อ่านกวาดสายตาไปตามสิ่งที่กำลังอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อจะหาข้อความที่ต้องการโดยเฉพาะ

๒. วิธีการอ่านคร่าว ๆ คือวิธีการอ่านอย่างผ่าน ๆ เพื่อจะทราบว่ สิ่งพิมพ์ที่กำลังอ่านอยู่ มีเนื้อหาสาระทั่ว ๆ ไปอะไรบ้าง

๓. การอ่านอย่างเร็ว เป็นการอ่านเพื่อให้ได้ความเข้าใจทั่ว ๆ ไป ผู้อ่านจะเลือกวิธีนี้อ่านในกรณีที่มีเวลาจำกัด แต่ต้องการจะเข้าใจเนื้อหาของสิ่งที่อ่านดีพอสมควร โดยใช้เวลาน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยทั่ว ๆ ไปมักจะให้ความสนใจกับความสำคัญ (Key ideas) มากกว่าจะจำรายละเอียดโดยเฉพาะ

๔. การอ่านอย่างธรรมดา เป็นการอ่านอย่างสบาย ๆ ไม่มีความตึงเครียด และอ่านเพื่อให้เข้าใจสิ่งที่อ่านพอสมควร จุดประสงค์ในการอ่านเพื่อความรู้และความบันเทิง

๕. การอ่านแบบวิเคราะห์ เป็นการอ่านเพื่อต้องการเข้าใจความหมายหลายระดับ

^๑ รัญจวน อินทรกำแหง, สมพันธ์ เลขาพันธ์ และประทีป วาทิกทินกร, การอ่านและพิจารณาหนังสือ (กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๐), หน้า ๓๗-๓๘.

ของสิ่งที่อ่าน หรือต้องการจะเข้าใจให้ลึกซึ้งถึงคุณค่าและวิธีการเขียน การอ่านแบบวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความระมัดระวัง ใช้ความละเอียดถี่ถ้วน และใช้เวลาโดยการอ่านซ้ำ เพื่อจะสามารถวิเคราะห์ความคิด วิธีการเขียน และจุดประสงค์ของผู้เขียนได้

๖. การอ่านเพื่อการศึกษา เป็นวิธีการอ่านที่ช้าที่สุด และละเอียดที่สุด ทั้งยังเป็นวิธีการอ่านที่ใช้เวลามากที่สุด เป็นการอ่านเพื่อเข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อการเข้าใจอย่างดี เพื่อการเรียนรู้และจดจำ^๑

วิธีการอ่านทั้ง ๖ วิธีนี้ มีความสำคัญต่อการอ่าน ทำให้การอ่านมีผลตามที่ต้องการ ผู้อ่านอาจจะใช้วิธีการอ่านวิธีใดวิธีหนึ่ง เพียงวิธีเดียวหรือหลายวิธีรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา จุดมุ่งหมายของผู้อ่าน และประเภทของสิ่งพิมพ์ที่อ่าน

ในการอ่านตำราจำเป็นต้องอ่านบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ อ่านอย่างวิเคราะห์ เมื่อเข้าใจเนื้อหาส่วนรวมอย่างกว้างแล้วก็เลือกอ่านแต่ละหัวข้ออย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยสนใจเฉพาะเรื่อง จบแล้วหยุดทบทวนความเข้าใจ เลือกจำตอนที่สำคัญและทำบันทึกช่วยความจำเพื่อให้ได้ความรู้ทางวิชาการอย่างแท้จริง

การอ่านสารคดีควรอ่านอย่างเข้าใจและมีสมาธิ ไม่จำเป็นต้องจำตอนใดตอนหนึ่ง เป็นการอ่านทั้งเล่มเพื่อให้ได้เนื้อความ การอ่านสารคดีช่วยเสริมความรู้และความคิดให้กว้างขึ้น วิธีอ่านสารคดีให้ได้ประโยชน์และได้รสชาติ ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านพอควร อ่านอย่างพิเคราะห์ พิจารณาใช้เหตุผล วางใจเป็นกลาง และชี้หน้าหนักในเรื่องความถูกต้องของเนื้อหาสาระว่าเชื่อถือได้เพียงใด

การอ่านนวนิยายและเรื่องสั้น เป็นการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน วิธีอ่านจึงมีทั้งอ่านเอาเรื่อง อ่านเอารส อ่านความหมายที่แฝง พิจารณาสำนวน สังเกตแนวและลีลาการเขียน ถ้าทำความรู้จักกับผู้เขียนถึงประวัติส่วนตัว แนวในการเขียน ผลงานเก่า ๆ จะทำให้การอ่านสนุก และเข้าใจจุดมุ่งหมายได้เร็วขึ้น เมื่ออ่านจบแล้วควรถามตนเองว่า ได้รับอะไรจากหนังสือ เรื่องนั้นบ้าง เป็นการประเมินค่าของหนังสือไปในตัว^๒

^๑ รัชณี ขอโสติกกุล, "ความยืดหยุ่นในการอ่าน," วารสารอักษรศาสตร์ ๑๒

(มกราคม ๒๕๒๓): ๑๒-๑๓.

^๒ รัชฎวณ อินทรกำแหง, การใช้ห้องสมุด, หน้า ๖๔-๗๐.

การอ่านวารสารทางวิชาการ เป็นการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า วิธีอ่านจึงต้องพิถีพิถัน เช่นเดียวกับการอ่านตำรา ต้องอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านวารสารทั่วไปและนิตยสาร เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดพักผ่อนสมองให้เพลิน ไม่ต้องเก็บเนื้อความละเอียด อ่านเอาความที่สำคัญเท่านั้น จึงอ่านช้า ๆ ไม่ต้องเร่งรีบและจริงจัง ควรพิจารณาเลือกอ่านเช่นเดียวกับนวนิยาย^๑

การอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นสิ่งพิมพ์ที่ควรอ่านด้วยวิจารณญาณรอบคอบ ผู้อ่านต้องวิเคราะห์เหตุการณ์ที่อ่านว่าจะเชื่อถือได้แค่ไหน จึงควรตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบทุกข้อ^๒

ความจำที่ได้จากการอ่านในใจ ดีกว่าความจำที่ได้จากการอ่านออกเสียง^๓ วิธีอ่านในใจให้เป็นและเร็ว ฝึกได้โดยอ่านจากบนลงล่างแทนการอ่านทีละตัวจากซ้ายไปขวาและค่อย ๆ ฝึกอ่านทีละย่อหน้า แทนการอ่านทีละบรรทัด^๔ นอกจากนี้ในขณะที่อ่านหนังสือ ผู้อ่านควรจะมีปฏิบัติตนให้ถูกต้อง คือจดจ่อเฉพาะสิ่งที่อ่าน การอ่านหนังสือควรอ่านอย่างมีสมาธิมากที่สุดและเอาใจใส่มากที่สุด จึงจะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๕ และควรพักผ่อนระหว่างการอ่านด้วย เพื่อให้จิตใจและสมองได้พักผ่อน ทำอ่านที่เหมาะสมและได้ผลคือ การนั่งอ่าน ทำนั่งที่ถูกต้อง หนังสือควรวางบนโต๊ะอยู่ห่างระดับสายตาประมาณ ๑ ฟุต มีอชวาจับที่มุมบนขวาของหนังสือ มือซ้าย

^๑ วาณี ฐานวงศ์สานติ, เทคนิคการอ่าน (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐), หน้า ๒๗.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๘.

^๓ E. C. Paulton and C. H. Brown, "Memory after Reading Aloud and Reading Silently," British Journal of Psychology 58 (1968): 219-222.

^๔ วาณี ฐานวงศ์สานติ, เทคนิคการอ่าน, หน้า ๑๓.

^๕ Benjamin De Molt, "Reading: A Commitment to Consciousness," Wilson Library Bulletin 8 (September, 1969): 74-70.

วางที่ขอบโต๊ะ ตัวนั่งตรง เป็นท่าที่ทำให้อ่านหนังสือได้นานกว่าท่าอื่น ท่าที่นั่งที่ไม่มีโต๊ะวางนั้น มือซ้ายจะต้องจับที่สันหนังสือ เป็นการรองรับหนังสือไว้ มือขวาหงจับที่มุมบนขวา เพื่อพลิกหน้าในการอ่าน^๑

อัตราเร็วในการอ่านของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไปตามความสามารถส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการอ่าน ความรู้พื้นฐานของผู้อ่าน ความเข้าใจศัพท์ สภาพจิตใจซึ่งมีผลจากสภาพร่างกาย ประสบการณ์ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างอื่น^๒ อัตราเร็วในการอ่านพอจะกำหนดได้ คือ การอ่านอย่างช้าและระมัดระวัง อ่านต่ำกว่า ๒๕๐ คำ/นาที การอ่านระดับปกติ ระหว่าง ๒๕๐-๓๕๐ คำ/นาที การอ่านอย่างรวดเร็ว ระหว่าง ๓๕๐-๕๐๐ คำ/นาที การอ่านอย่างรวดเร็วมาก ระหว่าง ๖๐๐-๗๐๐ คำ/นาที^๓ ทั้งนี้ถ้าอ่านหนังสือเพียงวันละ ๑๕ นาที ด้วยความเร็วเฉลี่ย ๓๐๐ คำ/นาที ทุกวัน ใน ๑ ปี จะอ่านหนังสือได้ประมาณ ๒๐ เล่ม และถ้าเลือกอ่านเรื่องในด้านต่าง ๆ กัน ก็จะเป็นผู้รอบรู้คนหนึ่ง^๔

วิธีที่จะช่วยให้เกิดความชำนาญในการอ่าน ขึ้นอยู่กับการสร้างนิสัยการอ่านหนังสือให้เกิดสม่ำเสมอ รู้จักลักษณะและประเภทของหนังสือ อ่านหนังสือทุกชนิดด้วยใจเป็นกลาง หักวิเคราะห์สิ่งที่อ่านทุกครั้งด้วยความระมัดระวัง ผักการอ่านไวและจับความของหนังสือได้ถูกต้อง ในระหว่างการอ่าน ผู้อ่านอาจจะขีดเส้นใต้ความคิดหรือข้อความต่าง ๆ ที่ต้องการจะจำ ทว่าบันทึกริมหน้ากระดาษ และควรเพิ่มดัชนีส่วนตัวลงบนตอนหน้าหรือตอนหลังของหนังสือ

^๑ วาฬ ฐานนางศ์ธานี, เทคนิคการอ่าน, หน้า ๑๔.

^๒ Paul D. Leedy, A Key to Better Reading (New York: McGraw-Hill Book Co., 1968), pp. 73-77.

^๓ George D. Spache, and Paul C. Berg, The Art of Efficient Reading, p. 173.

^๔ กุศลรัตน์ สุวรรณรัตน์, "ขอเพียง ๑๕ นาทีก่อนนอน," วารสารห้องสมุด ๒๐ (มีนาคม-เมษายน ๒๕๑๔): ๑๔๔-๑๔๖.

เพื่อประโยชน์ในการอ่านบททวนและค้นคว้าภายหลัง^๑ ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถรู้เรื่องราวตลอดอย่างแจ่มแจ้ง ได้รสชาติจากการอ่าน วินิจฉัยคุณค่าได้ รู้จักเลือกสิ่งที่จะเกิดประโยชน์มาใช้ และรู้จักเลือกอ่านได้เหมาะสมตามความต้องการในแต่ละโอกาสอันเป็นการเข้าถึงคุณประโยชน์ของหนังสืออย่างแท้จริง

ความสัมพันธ์ของการอ่าน การศึกษา และห้องสมุด

ปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการอ่าน คือ ห้องสมุด ห้องสมุดเป็นแหล่ง สะสมรวบรวมสรรพวิทยาการต่าง ๆ ที่บันทึกอยู่ในหนังสือ วารสาร จุลสาร สิ่งพิมพ์อื่น ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นสถานที่ที่ทุกคนจะเลือกอ่านหนังสือและค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้โดยอิสระตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล^๒ ช่วยสนองความต้องการในด้านความรู้ การศึกษา การค้นคว้าวิจัย การบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถาบันที่สำคัญของสังคม สร้างสปีททอดและเผยแพร่มรดกทางการศึกษา วัฒนธรรม กิจกรรมการค้นคิด ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ^๓ หนังสือและวัสดุสำหรับอ่านในห้องสมุด เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาทุกระดับ ช่วยขจัดความไม่รู้หนังสือ ส่งเสริมการศึกษานับตั้งแต่ชั้นประถมไปจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย รวมทั้งการศึกษาตลอดไปด้วยตนเอง^๔ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบหรือนอกระบบ ต่างก็ขึ้นอยู่กับหนังสือและห้องสมุด

^๑โกศล เจริญทอง, "วิธีทั้ง ๕ ที่จะได้รับประโยชน์มากขึ้นจากหนังสือที่คุณอ่าน." วารสารห้องสมุด ๑๓ (มีนาคม-เมษายน ๒๕๑๒): ๑๓๗-๑๓๘.

^๒ลมูล รัตตากร, การใช้ห้องสมุด (กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔), หน้า ๔.

^๓สายสุตา คชเสนี, ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๒), หน้า ๒.

^๔สุทธิลักษณ์ อ่ำพินวงศ์, "บทบาทของหนังสือและห้องสมุดในการพัฒนาประเทศ....," หน้า ๒๔๓.

ทั้งสิ้น^๑ ห้องสมุดและการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดไม่ได้ ย่อมต้องอาศัยซึ่งกันและกัน นโยบายหลักของห้องสมุดแต่ละแห่งก็เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ดังนั้นห้องสมุดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถาบันการศึกษา และถือว่าเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทุกสาขาวิชา^๒

ระบบการศึกษาชั้นอุดมศึกษาในปัจจุบัน ช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากตำราเรียน เพื่อให้ได้ความรู้และแนวความคิดให้กว้างขวางขึ้น การศึกษาภายในห้องเรียนไม่เพียงพอ ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อันเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการศึกษาในปัจจุบันไม่อาจดำเนินไปด้วยดีได้ถ้าขาดความสามารถในการใช้หนังสือและห้องสมุด การใช้หนังสือและห้องสมุดให้ได้ผลอย่างแท้จริงต้องอาศัยทักษะ ทั้งนี้ผู้มีบทบาทสำคัญ คือ อาจารย์ และบรรณารักษ์ จะต้องแนะนำให้นักศึกษาเข้าใจถึงวิธีการอ่าน การเลือกหนังสือ หรือวิธีค้นคว้าอย่างแท้จริง ดังนั้นถ้าอาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้ห้องสมุด รู้วิธีการใช้ห้องสมุดเป็นเสมือนอุปกรณ์การสอน และร่วมมือกับบรรณารักษ์ จะทำให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาอย่างยิ่ง จอห์น ดีวีย์ (John Dewey) นักปรัชญาการศึกษาผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า การระกิดการเรียนรู้ได้นั้น ผู้เรียนจะต้องลงมือทำเอง และผลของการกระทำนี้ คือ ความรู้ที่ได้รับ^๓ ห้องสมุดและการอ่านจึงมีบทบาทต่อการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะการศึกษาในชั้นสูงที่ต้องอาศัยการค้นคว้าวิจัยเป็นสำคัญ

^๑Louis Round Wilson, Education and Libraries (London: Grosby Lackwood, 1960), p. 42.

^๒A. G. Solomon, "What's a Library ?" in Library Science Today (Bombay: Asia Publishing House, 1965), pp. 333-340.

^๓Ernest E. Bayles, Pragmatism in Education (New York: Harper & Row, 1966), p. 29.

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษา เป็นแหล่งทรัพยากรทางสติปัญญาที่สำคัญที่สุดในมหาวิทยาลัย เป็นเครื่องมือของการสอนและการค้นคว้าวิจัยในมหาวิทยาลัย มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษา เป็นสถานที่ให้การศึกษาและเพิ่มพูนความรู้ของนักศึกษา ส่งเสริมการวิจัย และเป็นสถานที่เพิ่มความรอบรู้ให้แก่นักศึกษา และทุกคนที่เข้ามาในห้องสมุดให้มีส่วนในการศึกษา ส่งเสริมความรู้ ศิลปะและวัฒนธรรม เพราะห้องสมุดเป็นกิจกรรมสำคัญในการสอน เป็นสถานที่ซึ่งนักศึกษากลับมาใช้ศึกษาหลังจากการเรียนในห้องเรียน และการสัมมนา กลุ่ม ตลอดจนมีหน้าที่บริการในการสอน และการวิจัยของอาจารย์) ด้วยเหตุนี้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่ที่จะต้องจัดหา จัดเตรียม และรวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อทัศนอุปกรณ์ ให้นักศึกษา และอาจารย์ได้ใช้ประกอบการศึกษา ค้นคว้า วิจัย อย่างพอเพียง ทำการจัดเก็บอย่างมีระเบียบ จัดทำบัตรรายการต่าง ๆ เพื่อเป็นคู่มือช่วยให้ผู้ใช้ค้นหารายชื่อหนังสือหรือเอกสารที่ตนต้องการใช้ประกอบการวิจัยได้โดยสะดวก รวมทั้งการจัดเสนอบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยการค้นคว้า วิจัย ซึ่งได้แก่ บริการทำดัชนีและสาระสังเขป บริการทำบรรณานุกรม บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการแปล และบริการสารนิเทศ อันเป็นการสนับสนุนหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาการศึกษา^๒ มีอาคารสถานที่ที่สะดวกสบาย มีที่สำหรับอ่านและค้นคว้าอย่างเพียงพอ มีการจัดองค์การที่ดีทั้งในด้านการบริหาร ในด้านงานเทคนิค และในด้านบริการ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับประโยชน์มากที่สุด มีความสัมพันธ์ที่ดีในสายงาน เพื่อให้งานห้องสมุดดำเนินไปได้

^๑ นวนิตย์ อินทรามะ, "บทบาทห้องสมุดมหาวิทยาลัย," วารสารห้องสมุด ๑๘ (กันยายน-ตุลาคม ๒๕๑๗): ๓๕๙.

^๒ Guy R. Lyle, The Administration of the College Library, 4th ed. (New York: H. W. Wilson Co., 1974), p. 9.

อย่างรวดเร็ว^๑ มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างห้องสมุดและอาจารย์ ร่วมมือกับคณาจารย์ในด้านการจัดหาหนังสือและอุปกรณ์การอ่านอื่น ๆ รวมทั้งอุปกรณ์ประกอบการศึกษา ประสานงานกับนักศึกษาในด้านการส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมงานวิจัยของคณาจารย์ ของนักศึกษา และของบุคคลภายในสถาบันนั้น ๆ ตลอดจนเป็นแหล่งกลางในการประสานติดต่อกับสถาบันอื่นในด้านเอกสารการวิจัย รวมทั้งมีบทบาทในการให้บริการแก่ชุมชนด้วย^๒ ศาสตราจารย์ พอล บัค (Paul Buck) หัวหน้าห้องสมุดมหาวิทยาลัย Harvard ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ตอนหนึ่งว่า คุณภาพของห้องสมุดจะเป็นเครื่องกำหนดคุณภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ด้วย^๓ (และจากการสัมมนาเรื่องพัฒนาการห้องสมุดมหาวิทยาลัยในอเมริกาละติน จัดขึ้นโดยองค์การยูเนสโกร่วมกับรัฐบาลของประเทศอาร์เจนตินา ที่เมืองเมนโดซา ระหว่างวันที่ ๒๔ กันยายน ถึง ๔ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ได้สรุปยืนยันว่า มหาวิทยาลัยจะดีหรือไม่อยู่ที่คุณภาพของห้องสมุด^๔) ดังนั้นประเทศที่เจริญแล้วจะสามารถประเมินคุณค่าของการสอนในมหาวิทยาลัยได้จากหนังสือและอุปกรณ์การอ่านที่มีอยู่ในห้องสมุดของสถาบันการศึกษานั้น

^๑Rutherford D. Rogers and David C. Weber, University Library Administration (New York: H. W. Wilson Co., 1974), pp. 1-4.

^๒F. N. Withers, Standard for Library Service: An International Survey (Paris: Unesco, 1974), pp. 29-45.

^๓Paul Buck, "A Credo Reconsidered," Library Journal (November 1, 1964): 4295.

^๔สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๑), หน้า ๖๔.

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หมายถึง ห้องสมุดสถาบันการศึกษาชั้นสูงระดับมหาวิทยาลัย หรือห้องสมุดสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น และมีระบุไว้ในกฎหมายว่ามีสถานภาพเทียบเท่ามหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอาจเป็นหอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะ และ/หรือ ห้องสมุดเทียบเท่าคณะที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่นในสังกัดมหาวิทยาลัย^๑ เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีหน้าที่สำคัญอยู่ ๔ ประการ คือ การสอน การวิจัย การให้บริการชุมชน และการรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหน้าที่จะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับหน้าที่ของมหาวิทยาลัย โดยจัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ และวัสดุทัศนวัสดุ เพื่อไว้สำหรับให้นิสิตและอาจารย์ได้ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อให้หน้าที่ทั้ง ๔ ประการสัมฤทธิ์ผล ห้องสมุดจึงควรมีทรัพยากรอย่างสมบูรณ์สอดคล้องกับหลักสูตรการสอน การวิจัย และกิจกรรมอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย และดูแลให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการจัดสรรงบประมาณให้ได้อย่างเพียงพอ มีบุคลากรซึ่งเป็นบรรณารักษะวิชาชีพเป็นผู้บริหารและดำเนินการ^๒ รวมทั้งจัดบริการให้แก่ผู้ใช้เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัยของนักศึกษาและอาจารย์อย่างเต็มที่ตามมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยส่วนใหญ่มักสามารถจัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ และวัสดุทัศนวัสดุ รวมทั้งการจัดการบริการขั้นพื้นฐานทั่วไปได้ แต่ประสิทธิภาพในการจัดหาจัดเก็บ และให้บริการของแต่ละห้องสมุดย่อมแตกต่างกันไป กล่าวโดยรวมแล้วนับว่า ยังไม่สามารถครอบคลุมได้กว้างขวางและครบถ้วนทุกขั้นตอน เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณ และด้านบุคลากรเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่างก็พยายามขจัดปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ ดังจะเห็นได้จากความพยายามในการร่วมมือกันทำงานด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ด้านวิเคราะห์และทำบัตรรายการหนังสือ ด้านวารสารและ

^๑ สภาคณบดีแห่งประเทศไทย, "มาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย"

(กรุงเทพมหานคร: สภาคณบดีแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

^๒ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, บรรณารักษศาสตร์มูลหัตถ์, หน้า ๖๔.

เอกสาร ด้านจัดหา ด้านบริการจ่าย-รับ ด้านโสตทัศนศึกษา ผลงานที่ดำเนินการร่วมกันที่ปรากฏ ได้แก่ การยืมระหว่างห้องสมุด การจัดทำสัปดาห์เพื่อจัดพิมพ์บรรณานุกรมหนังสือในรอบปี การพิจารณาหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย เพื่อให้ใช้ในทำนองเดียวกัน การแลกเปลี่ยนนครขนิวารสาร การร่วมมือกันในการจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาล การร่วมมือกันในการจัดซื้อสิ่งพิมพ์ราคาถูก การวางระเบียบการยืมโสตทัศนวัสดุ และการจัดตั้งชมรมบรรณารักษ์อุดมศึกษา เป็นต้น

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า โดยรวม วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี วิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือ และวิทยาลัยโพรคมนาคนนทบุรี เข้าด้วยกัน เป็น ๓ วิทยาเขต คือ วิทยาเขตธนบุรี วิทยาเขตพระนครเหนือ และ วิทยาเขตนนทบุรี ซึ่งต่อมาได้ขยายสถานที่ไปตั้งที่อำเภอลาดกระบัง และเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปัจจุบันสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ให้การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งในระดับต่ำกว่าปริญญา ระดับปริญญาตรี และ ระดับปริญญาโท

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี ตั้งอยู่เลขที่ ๔๑ ถนนสุข-สวัสดิ์ ๔๔ ประชาอุทิศ แขวงบางมด อำเภอรามัญบุรี ริมถนน กรุงเทพมหานคร ทำการสอน โดยแบ่งเป็น ๓ คณะ คือ

๑. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทำการสอนระดับช่างเทคนิค ปริญญาตรี และปริญญาโท หลักสูตร ปวส. วศ.บ. และ วศ.ม.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, คู่มือนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
วิทยาเขตธนบุรี ปีการศึกษา ๒๕๒๐-๒๑ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๐), หน้า ๔-๑๑.

๒. คณะวิทยาศาสตร์ และครุศาสตร์อุตสาหกรรม ทำการสอนระดับปริญญาตรี
หลักสูตร วท.บ. และ ค.อ.บ.

๓. คณะพลังงานและวัสดุ ทำการสอนเฉพาะระดับปริญญาโท หลักสูตร วศ.ม.
และ วท.ม.^๑

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๔๑๔ ถนน
ประชากรราษฎร์สาย ๑ ตำบลบางซื่อ อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร ทำการสอนโดยแบ่ง
เป็น ๒ คณะ คือ

๑. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทำการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างเทคนิค
และปริญญาตรี หลักสูตร ปวช. ปวส. วศ.บ. และ อส.บ.

๒. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ ทำการสอนระดับช่างเทคนิค
ปริญญาตรี และ ปริญญาโท หลักสูตร ปวส. ค.อ.บ. และ ค.อ.ม.^๒

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ตั้งอยู่ที่
ตำบลลาดกระบัง อำเภอลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร วิทยาเขตนี้เดิมคือ วิทยาเขต
นนทบุรี ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนประชากรราษฎร์ ๒ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แต่เนื่องจากวิทยา-
เขตนนนทบุรีมีบริเวณคับแคบ ไม่อาจจะขยายบริเวณเพื่อทำการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เพิ่มเติม

^๑สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, แนวทางการศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
วิทยาเขตธนบุรี (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๒), หน้า ๒-๑๒.

^๒สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, แนะแนวทางการศึกษาต่อ สถาบันเทคโนโลยี-
พระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ, ๒๕๒๑), หน้า ๓-๑๑.

ได้ จึงได้ขยายสถานที่ไปตั้งที่กิโลเมตรที่ ๒๐ ขอบอ่อนนุช อำเภอลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยได้รับงบประมาณจำนวน ๖ ล้านบาท เพื่อก่อสร้างอาคาร คณะวิศวกรรมศาสตร์^๑ ในปีนี้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มีมติให้รับวิทยาลัยวิชาการก่อสร้างบางพลัด ซึ่งทำการสอนที่ลาดกระบัง เข้าร่วมเป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จัดหลักสูตรการสอนในระดับปริญญาตรี^๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล ญี่ปุ่น จำนวนเงิน ๖๐ ล้านบาท เพื่อก่อสร้างหอประชุม ตึกปฏิบัติการวิศวกรรมโทรคมนาคม พร้อมอุปกรณ์การสอน หอสมุด ตึกนิทรรศการ และอาคารอื่น ในเชียงใหม่ นอกจากนี้ทาง รัฐบาลญี่ปุ่น ยังได้ให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านอุปกรณ์การสอน ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่น และให้ทุนแก่อาจารย์เพื่อศึกษาต่อในประเทศญี่ปุ่น วิทยาเขตนี้ ใช้ชื่อว่า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่เจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค หรือ เจ้าคุณทหาร) ผู้ได้บริจาคที่ดินที่อำเภอลาดกระบัง เพื่อจัดเป็นวิทยาลัยอาชีพ จำนวน ๑,๐๔๑ ไร่^๓ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้รับโอนวิทยาลัยเกษตรกรรมเจ้าคุณ- ทหารมาเป็นคณะเทคโนโลยีการเกษตร ปัจจุบันมีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขต เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง มีการสอนทั้งระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ดังนี้

^๑สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, คู่มือนักศึกษา**คณะวิศวกรรมศาสตร์** สถาบัน-
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปีการศึกษา ๒๕๒๑ (กรุงเทพฯ:
คณะวิศวกรรมศาสตร์ สจล., ๒๕๒๑), หน้า ๖.

^๒สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, คู่มือนักศึกษา**คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์** สถาบัน-
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปีการศึกษา ๒๕๒๐-๒๕๒๑
(กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล., ๒๕๒๐), หน้า ๑.

^๓สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, คู่มือนักศึกษา**คณะวิศวกรรมศาสตร์** สถาบัน-
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปีการศึกษา ๒๕๒๑, หน้า ๖-๗.

ก. การศึกษาระดับปริญญาตรี ทำการสอนโดยแบ่งเป็น ๔ คณะ คือ

๑. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทำการสอนในสาขาวิชาโทรคมนาคม สาขาเทคนิคอุตสาหกรรมเทคโนโลยีโทรทัศน์ สาขาเทคโนโลยีเครื่องมืออุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์และระบบอัตโนมัติ โดยใช้เวลาเรียน ๔ ปี ผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับปริญญา วศ.บ.

๒. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ ทำการสอนระดับปริญญาตรี โดยรับจากผู้จบ ปวส. ในสาขาวิชา ไฟฟ้า โทรคมนาคม ซีเลคทรอนิคส์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยใช้เวลาเรียน ๒ ปี ในสาขาครุศาสตร์โทรคมนาคม สาขาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขาครุศาสตร์ศิลปอุตสาหกรรม และ สาขาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญา ค.อ.บ.

๓. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทำการสอนในสาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายใน และสาขาศิลปอุตสาหกรรม โดยใช้เวลาเรียน ๔ ปี ผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับปริญญา สอ.บ.

๔. คณะเทคโนโลยีการเกษตร ทำการสอนโดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี

ระดับ ปวช. ทำการสอนในสาขาพืชศาสตร์ สาขาสัตวศาสตร์ สาขาวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร และสาขาพัฒนาการเกษตร

ระดับ ปวส. ทำการสอนในสาขาพืชศาสตร์ สาขาสัตวศาสตร์ และสาขาพัฒนาการเกษตร

ระดับ ปริญญาตรี ทำการสอนในสาขาพืชศาสตร์ และสาขาสัตวศาสตร์ การศึกษาระดับ ปวช. ใช้เวลาเรียน ๑ ปี ระดับ ปวส. รับจากผู้จบ ปวช. ใช้เวลาเรียน ๒ ปี ระดับปริญญาตรี รับจากผู้จบ ปวส. ใช้เวลาเรียน ๒ ปี

ข. การศึกษาระดับปริญญาโท ในระดับนี้ยังมีเพียงคณะเดียว คือ สำนักบัณฑิตศึกษา และวิจัยประยุกต์ ซึ่งสอนเฉพาะสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญา วท.ม.

ในปีการศึกษา ๒๕๒๒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี ๑,๘๔๔ คน และระดับปริญญาโท ๓๗ คน จำแนกตาม คณะได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ จำนวนนักศึกษาจวแนกตามคณะ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒

นักศึกษา	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	รวม
สำนักบัณฑิตฯ	๔	๑๑	๑๔	๓	-	๓๒
วิศวกรรมศาสตร์	๑๗๖	๑๒๓	๑๑๓	๑๒๖	๘๔	๖๒๒
สถาปัตยกรรมศาสตร์	๑๑๒	๘๗	๖๖	๘๗	๗๔	๔๔๖
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมฯ	-	-	-	๕๐	๑๕	๕๕
เทคโนโลยีการเกษตร	๒๒๔	๑๗๓	๑๘๔	๕๕	๕๘	๖๙๔
รวม	๕๒๖	๔๐๔	๓๗๗	๓๑๑	๒๓๑	๑,๘๔๙

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการคณะวิศวกรรมศาสตร์
 สำนักงานเลขาธิการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 สำนักงานเลขาธิการคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์
 สำนักงานเลขาธิการคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง มีห้องสมุด ๔ แห่งคือ ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ และห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งสามารถแยกกล่าวถึง การแบ่งส่วนราชการของห้องสมุด การดำเนินงานของห้องสมุด จำนวนหนังสือ และสิ่งพิมพ์ การบริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด และงบประมาณได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ ห้องสมุดต่าง ๆ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ห้องสมุด	ห้องสมุดคณะ วิศวกรรมศาสตร์	ห้องสมุดคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์	ห้องสมุดคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมฯ	ห้องสมุดคณะ เทคโนโลยีการเกษตร
สถานที่	ตั้งอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีอาคารเป็นเอกเทศ	ตั้งอยู่ในคณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์ มีอาคารเป็น เอกเทศ	ตั้งอยู่ที่ชั้น ๒ ของอาคาร เรียนคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมฯ	ตั้งอยู่ในคณะเทคโนโลยีการ เกษตร มีอาคารเป็นเอกเทศ
การแบ่งส่วนราชการ	สังกัดสำนักงาน เลขานุการ คณะ	ขึ้นกับรองคณบดีฝ่ายวิชาการ	สังกัดแผนกวิชาบรรณารักษะ- ศาสตร์	สังกัดสำนักงาน เลขานุการคณะ
บุคลากร	บรรณารักษ์ ๒ คน เจ้าหน้าที่ ๕ คน ภารโรง ๒ คน	บรรณารักษ์ ๒ คน อาจารย์ช่วยงานห้องสมุด- ๑ น. เจ้าหน้าที่ ๕ คน ภารโรง ๑ คน	บรรณารักษ์ ๑ คน เจ้าหน้าที่ ๒ คน	บรรณารักษ์ ๑ คน เจ้าหน้าที่ ๒ คน
หนังสือ	หนังสือ ๑๘,๔๘๔ เล่ม	หนังสือ ๗,๘๑๘ เล่ม	หนังสือ ๘๘๓ เล่ม	หนังสือ ๖,๗๘๓ เล่ม
วารสาร	วารสารภาษาอังกฤษ ๑๖๔ รายการ วารสารภาษาไทย ๖๕ รายการ	วารสารภาษาอังกฤษ ๗๔ รายการ วารสารภาษาไทย ๓๗ รายการ	วารสารภาษาอังกฤษ ๓๐ รายการ	วารสารภาษาไทย ๒๕ รายการ
สาขาวิชา	มีทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน ในคณะวิศวกรรมศาสตร์	มีทุกสาขาวิชา	มนุษยศาสตร์ และสังคม- ศาสตร์	เกษตรศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์
การจัดหมู่	ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification)	ระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classifi- cation)	ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification)	ระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) แต่กำลังจะเปลี่ยน เป็นระบบ หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ตารางที่ ๒ ห้องสมุดต่าง ๆ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง (ต่อ)

ห้องสมุด	ห้องสมุดคณะ วิศวกรรมศาสตร์	ห้องสมุดคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์	ห้องสมุดคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	ห้องสมุดคณะ เทคโนโลยีการเกษตร
ขอบเขตการบริการ	ให้บริการแก่ข้าราชการใน สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขต เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง บัณฑิตวิทยาลัย วิศวกรรมศาสตร์ และสำนักบัณฑิตฯ	ให้บริการแก่ข้าราชการใน สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขต เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง และแก่นักศึกษาคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์	ให้บริการแก่ข้าราชการใน สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขต เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง และแก่นักศึกษาคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมฯ	ให้บริการแก่ข้าราชการใน สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขต เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง และแก่นักศึกษาคณะ เทคโนโลยีการเกษตร
ผู้ทำบัตรห้องสมุด	๘๓๘ คน	๔๕๔ คน	๒๕ คน	๓๒๑ คน
ผู้ใช้ห้องสมุด	๗๖,๔๕๔ คน* (ใช้เครื่องนับ บริเวณทางเข้าออก)	๔๘,๘๗๖ คน*	ไม่มีการเก็บสถิติ	ไม่มีการเก็บสถิติ
เวลาบริการ	จันทร์-ศุกร์ ๘:๓๐-๑๘:๐๐ น. เสาร์-อาทิตย์ ๘:๐๐- ๑๕:๓๐ น.	จันทร์-ศุกร์ ๘:๓๐-๑๖:๓๐ น.	จันทร์-ศุกร์ ๘:๓๐-๑๖:๓๐ น.	จันทร์-ศุกร์ ๘:๓๐-๑๖:๓๐ น. เสาร์ ๘:๓๐-๑๒:๐๐ น.
งบประมาณ (ปี พ.ศ. ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๒๕๒๒)		๓๐๐,๐๐๐ บาท	๕๐,๐๐๐ บาท	๑๑๐,๐๐๐ บาท

* สถิติผู้ใช้ห้องสมุดประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒.